

Készüljünk a második honfoglalásra!

Az ifjúság problémája a dunaparti parlamentben is szóba került. Gömbös miniszterelnök kijelentette, hogy nincs olyan minisztertanács, amely ne foglalkozna ezzel a kérdéssel. A kormány a társadalom segítségével olyan reformokat akar életbe léptetni, amelyek az ifjúság elhelyezkedését intézményesen biztosítják.

Doroghó Farkas Ákos, aki a Társadalmi Egyesületek Szövetsége megbízásából foglalkozik ezzel az ügyvel, a következőket mondotta a "Kanadai Magyar Újság" munkatársának:

— Nincs más megoldás, mint az ipari és kereskedelmi élet, valamint a mezőgazdaság átszer-

vezése révén áttérni a szervezett, irányított termelési rendszerre. Új, erős kisgazda elemek fognak kialakulni a magyar mezőgazdaságban. Az új kisgazdaságoknak a termelést, termelésnek értékesítését meg kell szervezni.

— Ez lesz az új második honfoglalás. Az alsó néposztályokból származó tehetséges magyar ifjúság elhelyezkedését ilyen kereteken belül biztosítani tudjuk. Az egész magyarság jobb jövőjét építjük ki, ha a diplomás ifjúságot nem a közpályára küldjük, hanem a magyar gazdasági és társadalmi élet megszervezésével a magángazdaságban tudunk nekik kenyert adni.

Dacol a tudománnyal a Föld

Lassan már odáig jutunk, hogy nincs az a képtelenségnek látszó hír, amit el ne hinnénk. A tudósoknak és a tudományoknak — úgy látszik — már semmi se lehetetlen. Hiszen születések az eredmények, amelyeket az utolsó egy-két évtizedben az emberiség kénytelen volt tudomásul venni. Hogy amit ezer és ezer mérföld távolságban mondanak, énekelnek, azt láthatatlan erők elhozzák szobájába és ott hallja. Hogy a repülőgépek dacol a viharral, száz akadályal és lebombolja a távolságokat, összekötő hidat ver egymástól nagy távolságra fekvő országok közé. Hogy vakmerő tudósok feltérnek tizenhátezer méter magasba a felhők birodalmába és leereszkednek ezerlétszáz méter mélységbe a tenger hullámai közé.

Érdekes azonban, hogy mikor a sikert meghallotta a newyorki egyetem egyik tanára, egyáltalán nem volt elragadtatva és a következőket mondotta:

— Ezzel az eredménnyel még ne dicsekedjék az emberiség. A földön lakunk, a föld a mi anyánk és a levegőről, a tengerrel mégis többet tudunk, mint a földről, annak belsejéről. A föld középpontja tőlünk 4,500 mérföld távolságban van. A kemény réteg, amely az emberiséget a föld belsejében garázdálkodó erőktől megvédelmezi 50 mérföld, tehát az egész átmérőnek majdnem kétszázadrésze.

Az arány olyan, mint az alma és az alma héja között. Nos, a californiai mérnökök nagy sikere, hogy ennek az almahéjának csak alig egy huszadrészt átfuratták. Szép teljesítmény, de mégis csak ismét be kell látnunk, hogy a föld benseje egyelőre továbbra is kifürkészhetetlen titkok hazája marad. Rettenetes akadályokat kell legyőzni, míg a fűrőgép néhány méterrel előbbre haladhat.

A technika — Legalább egyelőre — tehetetlenül áll és ha sikerül néhány lépéssel mélyebbre jutni, az a diadal, pedig ilyenkor mindig arra kell gondolni, hol vagyunk még a föld középpontjától. És hol vagyunk még a titkok kifürkészésétől? A rej-

50 éve tört ki Ázsia pokla

Kétszáz évig pihent a Krakatau, a Szunda-szorosban, Jáva és Szumatra között lévő tűzhányó hegy. 1690-ban működött utoljára és ettől az időtől több mint kétszáz évig kihalt vulkánnak tekintették. Nagy meglepetést keltett tehát, mikor 1883 május hó 20-án füstfelhők gomolyogtak elő a tűzhányó tölcseréből. A következő nap földalatti morgás hallatszott, mely azonban lecsendesedett. A vulkán elpihent. Az augusztus 26-áról 27-re hajló éjszakán azután váratlanul olyan kitorrés következett be, amelyhez fogható az utkor nem ismer. Irtozásot csatolás, dűbörgés közben megnyitott a kráter tölcseréje és az a láva rettenetes tömege zuhogott alá. Az egész égboltozat teljesen elsötétült a kilövelt hamutól, amely elkézelhetetlen tömegben nyolcvan kilométer távolságba is eljutott és óriási területeket borított be. Ugyanekkor tizenhárom másik vulkán is dolgozni kezdett. A rettentő belső nyo-

Farmer tudósító

— Folytatás az 1-65 oldalról

AZ ÓHAZA parlamentjében, különösen a tejrendeletet bírálták. A kormány ugyanis megtiltotta, hogy a "mili-márik" hozzá forgalomba a tejet amely rendszerint vizezett és az egészségügyi követelményeknek nem felel meg. A kormány a tejreform révén a városok tejellátását olcsóbban szeretné biztosítani, ellenben azt akarja elérni, hogy a gazdák számára kifejezetten a tejtermelés. Kötelezettséget vállaltak a tejállatok, hogy a környékbeli gazdák egész tejtermelését átvessék 16 és fél filléres áron. Eddig ilyen magas árat nem kaptak a gazdák, viszont Budapestet még mindig 32 fillér a tej fogyasztási ára; ezt az árat legalább hat fillérral csökkenteni akarják.

JAPÁN a kanadai dollár aránylag magas árfolyama miatt újabb Ausztráliából szerzi be buzaszükségletét. Miután Kína orosz befolyás alá került részben nem japán lisztet vásárolnak többé, a japán malmok szintén csökkentett üzemmelle dolgoznak miáltal szintén kisebb a sűrű lakosságú szigetország buzabevitelé.

A TEJ forgalombahozatalánál észlelhető visszaéléseket vizsgáló bizottság alig fejezte be tárgyalásait Regina-ban, amidőn a saskatchewan-i tejtermelők nagy gyűlést hívtak össze február 16-ára. Addigra hihetőleg nyilvánosságra hozták a "Milk Commission" megfigyeléseit és a kihasznált tejtermelők magasabb árakat tudnak elérni áruikért.

MEGHALT az angol farmer-szövetség elnöke, aki ugyiszólván születésétől kezdve tehát 83 évig küzdött a gazdaságszadalmi helyzetének megújításáért. Hat éves korában heti 12 cent fizetésért varjak elzavarásával keresett kenyeret apja helyett, akit répalopásért börtönbüntetésre ítélték. Irni, olvasni feleségétől tanult s leszokott a dohányzásról, hogy a megkariott pénzéből könyveket vásárolhasson.

REGINA alaposan ráfizetett a gabona-világkiállításra, melyen Boeska Kálmán Leask-i honfirtársunk díjat is nyert, az Óhaza pedig oly szép sikerrel szerepelt. Miután éveken keresztül megkezdtek a rendezés munkáját magával a kiállítással együtt ennek kiadása 140 ezer dollár rugott. A mostani végleges elszámolások azután kiderült, hogy \$32.281 volt a tiszta bevétel, úgyhogy a deficit meghaladja a 107 ezer dollárt.

ÖTVENEZER kanadai vágómarhát szállított Kanada ez évben Angliába a tavalyi 17 ezer fövel szemben. Még december 6-án is több mint ezer fonyi vágómarhával indult utnak két teherhajó.

Magyar lány vitte Londonba egy angol ezredes iratait

1919-ben, mikor a forradalmi idők után megjelentek Budapesten az antant tisztjei, Stead ezredes, Jellicoe admirális dunai flottájának vezérkari főnöke kedvességéről az egész város beszélt. Colonel Stead budapesti tartózkodása alatt megismerkedett az akkori idők egyik népszerű primadonnájával, Saásdy Alice-vel. Londonba utazott az ezredes végrendeletével és politikai naplójával, hogy ott érvényesítse Stead ezredes utolsó kívánságait.

MONGÓLIA, a hét szovjetkötársaság egyikében kinal forrásból érkező hírek szerint fellázadt a lakosság, noha moszkvai táviratok szerint a híradást még nem erősítették meg. Anyit azonban bizonyos, hogy Japán Cahabanban "önálló" államot alapított, mely erősen veszélyezteti az oroszok mongóliai érdekeltségeit.

IRORSZÁG és Anglia között ismét kiéleződött a helyzet. De Valera ir köztársasági elnök úgy látszik komolyan ott akarja hagyni a brit társországok együttesét, London viszont diplomatikusan nem nyilatkozik arról, hogy ez esetben milyen lépésre határozná magát. Az angol parlamentben elhangzott bejelentések szerint az ir köztársaságpartiak rettenetes terror-feljutnak el minden brit-hírárt megnyilatkozást.

Ingven

alig kap valamit a mai sanyaru világban, hiszen még a közsegeleynél is megvan a maga ára! Mégis

KARÁCSONYI

emlékűl olyan meglepetéssel kedveskedünk lapunk előfizetőinek, amit Ön is csak örömmel vehet tudomásul.

AJÁNDÉKUL

bármely megadott címre Kanadába teljes egy hónapon át, az Óhaza és külföldre három hétig a

Nyolc

OLDALAS

jubileumi számunk gazdag tartalmát Ön is, rokonai és ismerősei élvezettel fogják olvasni lapunk

TIZEDIK

KARÁCSONYA

alkalmából. Hadd ünnepeljenek olvasóinkkal együtt mind azok rokonai és ismerősei, kik nehezen őrzött centjeiket feláldozva fenntartják a kanadai magyarság legelőterjedtebb sajtóját!

KARÁCSONYKOR

MINDEN MAGYAR!

LEGYEN EGYETLEN NAGY CSALÁD TAGJA

KÉT OKBÓL

KELL MINDENKINEK

Purgaret+

gyomor és vértisztító gyógyszer

HASZNÁLNI.

AZ EGYIK:

MERT LEGHATÁSOSABB

Az étvágytalanság, nehéz székelés, gyomorcsiklás, gyomorgörög, gyomornyomás, bevont nyelv, székeltálmak, savanyu felbűffögés, fojtás, gyomorférgés, undor, kedvtelenség, fáradtság érzése, rossz alvás, állandó szédülés, bőrképzések, vértisztatlanság okozta remás bántalmak, a belek rendetlen működésének, de főleg az Intestinal Stasis, az elemzéstét ételeknek a belekben való időntült tartózkodás következményeinek egyetlen hatatható gyógyszer.

A MÁSIK:

MERT A LEGOLCSÓBB

Egy nagy bádögdobozmal

Igazmondás elhajított kő, Hajlító fejére visszajő.

PETŐFI: Mit szól a bölcs

A WINNIPEGI SZENT ISTVÁN KIRÁLY R. KATH. MAGYAR BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET

Alakult 1907-ben. Saját háza Winnipeg, Elmwood, 688 Main Ave. Az egyesület célja: tagjainak betegség és haláleseti segélyezése, a vallásos élet ápolása. Magyar könyvtár. Az egylet tagjainak minden vasárnap és ünnepnep a helyiség rendelkezésére áll. Heti \$5.00 betegsegély és \$50.00 temetkezési segély. Belépődíj \$2.00, havidíj 50 cent. Közzgyűlés minden hó 3-ik vasárnapján. — Vidékről egyelőre csak pártoló tagoktól vesz fel. Minden érdeklődő az egylet titkár-jegyzőjéhez címezze: Reichardt Károly 213 Berry Street. Egyleti hivatalos orvos: Dr. H. reudeles este 7 után. OEKLEERS, cím: 576 Anderson Ave. Ph.: 55 692. Lakáson

Hazai hurka-töltő

mellyel jó kolbászt készíthet bárki. Hurka-töltő ára postával \$22.50. Előzetes pénzbeutalás ellenében rögtön küldi a hurka-töltőt.

CSIK FERENC

1329 Giles Blvd. WINDSOR, ONT.

BRANYISZKÓ

IRTA: KARDOS KÁLMÁN

Nem véletlen, sem nem öletészerű dolog az idők járásában, hogy nemzetünknek a nagy megpróbáltatások idején idegen nemzetek fiából igazságunknak szikrázó pallosu védelő támadnak.

Talán azért, mert a magyar igazság örökéletű igazság; drágakő, melyet mindig a nemzet szenvedő szíve termel ki.

Egy Bem, egy Guyon Richard és egy Damjanich nem kalandvágyból küzdöttek e nemzet szabadságáért és jogaiért, hanem tisztá meggyőződésből és fajúk megbecsüléséből.

Ott van a multak lapjain a branyiszköi ütközet. Egy világtény akkor a maga nemében. És kinek köszönhetjük ezt is? Az angol származásu, oroszlan-szívű Guyon Richardnak, aki a magyar vitézség kardjával, nemzeti érzelminktől teljesen áttitva: az álló csillagok közé rakta ki nevét.

Hogy is volt ez? 1849 február 5-ike volt. A szuronyokhoz és kardokhoz odatapadt a harcra keze a dermesztő hidegben.

Gróf Deym osztrák generális tartotta Kisevevetter órnaggyal megszállva a branyiszköi hegy-csúcsot és a veszedelmes branyiszköi sorsot. Ágyuk a magaslatookról vérsomjajasan ástottak a völgy felé. Istenkísértés volt még a megközelítés is e helynek.

Istenkísértés az igaz, de Guyon Richard azt mondta hogy annak fontos hadi okokból mégis magyar kézbe kell kerülnie, még pedig minél előbb, ha kutyát kutyát eszik is. A Korotnok felől vezetett honvédek megdöbentek először erre a híre.

A tábornokot körülálló ujoncok borzadva gondoltak erre a lehetetlennek hitt feladatra.

Zubolycsák Gyuro, zólyomi honvédujone (18-19 éves gyerek) majdnem elsírta magát, mikor meghallotta. A rozsnóyi diákból honvédek felcsapott Krajnák Jóska kurjantott rá, mikor észrevette nagy elszontyolódását.

— Nem szégyeled magad, Gyuro! Egész élettedben a hegyeket csuszad-maszad a vezérsók után, most a bakkan-csodba száll a bátorságod?

A fekete szemű szlovák gyerek dühösen nézett rá:

— Mit tudsz te ahhoz? Nem megijedek én hegytől, medvétől... a sok ágyut nem szeretek látni!

Baráti János, az alföldi ró-nákról felkerült honvéd, csak úgy a foga közt morzsolja:

— Az igaz, hogy kutyadolog lesz ezt meglábnai atyafi, de onnan legalább megfoghatjuk a göncölszekér rudját. Oszta az is valami!

Allg mondta el Baráti a mon-dókáját, máris fújták a sorakozót.

Tehát a hírek a fele se tréfa.

— No Gyuro, az esti menázi most már bizonyos, hogy oda-főnt lesz a fellegek szomszéd-ságában. De nem baj! Legalább végignézzünk azon a görbe ház-zádon — pajkoskodik Vas Demeter, a kovácsinasból felcsapott honvéd.

Zubolycsák Gyuro a felét sem hallotta már a mondottaknak, hanem iparkodott a sorban a helyére. Veszedelmes ember Belizal őrmester!

A sor állt, mint a vas-vonal. Jelentések hangzottak innen is, onnan is.

Együtt állt a zólyomi két zászlóalj.

Ésre sem vették, máris Guyon tábornok állott előttük. Végignézte a felsorakozott zászló-aljakat.

A szemel, mintha delejlángot löveltek volna.

Pillantásával egészen össze-izzította az embereket.

Aztán szólt. Néhány szót. Többet nem is igen tudott nyel-vünk.

— Jaeger itt, jaeger ott! — a heky felé mutatott.

— Dupli löhnunk, hátul kar-tás. Előre, meghalni!

És Guyon Richard tervezete szerint megindult a hős fiúk a nagyszerű vadlára. Huszonhá-rom erős hegyi állásból kellett kiverni a védő sereget. Az érc-szörnyek kísértetiesen ordítot-tak a visszhangos völgy felé. De a kartácsos kisebb ágyuk is u-gyancsok csaholtak a megindult zászlóaljak felé.

— Nem ér fel közülük egy sem — mondja a segédtisztjé-nek a távcsővön kémlelő Deym. — Kizárt dolog!

— Bravurozni akar Guyon, de nevéstéses s kudarc lesz a vége felett a segédtiszt.

És a zászlóalj, melyek ed-ig puskaport is alig szagoltak, fáradságot nem ismerve törtek a cél felé. A kopogó bakkan-csok nyomán száz és száz kő in-dult meg a hegyoldalról. Már nem fázik egyik sem. Az arcol-csípővöröge pirulnak az éles, csilpós től levegőben. Soknak már a koppenye is lekvánközik.

— Csak előre fiúk, bátran — hangzik a hadnagyok és a többi tiszték biztató szava. — Lassan, de biztosan! — Válaszként, szél-roham alakjában közéjük vág a kartács tüze.

— Huzódj a szikla mögé Kir-csák Stevo! Ne tátsd ki még a szádat is a golyópisnák — kiált-je egy tizeces balszérlől.

— Szuronyt szeggezz! S tisztátsátok meg ezt az állást az ellenségétől, fiúk. Ez már a tize-dik állás.

A rohamban egy érdekes epiz-ód is történik.

— Nézd, Baráti — szól a rozsnóyi diák — a Zubolycsák-összetalálkozott a földijével.

A lőhegye kapaszkodó Baráti

odapillant s látja, hogy Gyuro egy hatalmas medvével került szembe. A két tűz közé szorult vad teljesen megszeledett. Vértanforgó szemekkel, egyene-sen tör a honvédek felé. Eppen a Gyurót választotta ki. A szlovák hadfi oda se fűtyül a bajnak. Ő az ilyenekben otthon van. Meg-fordítja a puskát és mint valami somfahuszángal úgy odatorlül neki, hogy az elvágódik egyszerre és gurul tehetetlenül a mélységbe.

A közeli bajtársak majdnem megijesznek.

— Csak aztán fentebb is em-ber légy, Zubolycsák Gyuro! — kiált neki oda Baráti.

A tizedik állás is bevéve; ha-nyatt-homlok ugrik meg előlük az ellenség.

Jönnek aztán a nehezebb, és hosszabb ideig tartó erős csatá-rozások.

Verejtékező arccal s összeszo-ritott fogakkal lendülnek neki újra, meg újra a hős fiúk. Most kezdődik a vérkeztségük. Piros vér kell, hogy fehére, mocskota-lan maradjon a szabadság zász-laja.

S tombol a harc szemmel nem kísérhető össze-visszaságban de mindig Guyon tábornok biztos irányítása mellett.

A zólyomi zászlóaljak már csak magáért a hegycsúcstól küzdenek.

Az ellenség nehezen, de már mozdul onnan is.

A döntő csapást a császári se-regre Újházy vadászal adják meg, akik váratlanul, lapuló macska módjára hátkapajkák Deym generális s elzárással fe-nyegetik a hegyzsorost.

Visszavonulni, amíg lehet! Most már ez az osztrák sereg jelszava. Nincs vesztegetni való idő. A magyar tüzéség és a töb-bi csapatok is megakadályozha-tatlanul nyomolnak a hegytető-re a zólyomi zászlóalj tisztító munkája nyomán.

Jön is az ellenség vezérének a

parancsa: a Párma-zászlóalj fe-gedezze mellett azonnal elhagyni a hegyet. Menekülni, menekül-ni a biztos pusztulás elől —

Ejré van. Világos, csillagos csillagos februári éj. A branyisz-kói hegy tetéjén a zólyomi zász-lóalj már pihenőt tartanak sok, sok tábornok mellett.

Maga a hadvezér: Guyon Ri-chárd is közöttük van. Tiszte-vel zuzos koppenyében az egyik tábori tűz mellett áll.

Mélyen hallgatag és megelé-gedett. Csodálattal van eltelve a kiváló teljesítmény iránt.

Mert a feladat nagyszerűen sikerült. Az ut meg van nyitva Görgey előtt Sároba és Debrecen felé. A csüggedt honvédség újzáslülett és az ellenség pe-dig egyelőre roccsra van verve annyira, hogy kéri parlamen-táirt kellett küldenie hozzája, hogy ne üldözze tovább a még megmaradt menekülőket.

De azért nem feledkezik meg a szenvedő sebesültekről sem. Sorra vizsgálja, vizsgálja őket.

Egyik szikla mögött éppen Ba-ráti honvédet teszik hordágyra. Az utolsó rohamnál mellén kapott sebet. A rozsnóyi diák: Krajnák Jóska áll mellette vi-gaszáló szavakkal.

A vezér meleg érzéssel szól hozzá s rögtön saját orvosát rendeli mellé.

A fiu hálisan néz rá, de aztán megszólal:

— Nem használ nekem már, tábornok ur, még az areanum se. Megyek én Vas Demeter után. — Majd a diák bajtársához fordul:

— Csak annyit írj meg édes-anymának Nagyszögedébe hogy a csillagok közelébe még... meghalni is jobb volt.

Zubolycsák Gyuro merv, réveteg arccal bámult a haldok-lóra. Ő már csak a "dupla löh-nunk"ra gondolt. Megérdemelt.